

OTRZEŻWIEĆ (29) *vb pf i prawdopodobnie impf*

pf (28), *prawdopodobnie impf* (1) [1 *sg praes*] *Mącz* 500d.

otrzeźwieć (26), **okrzeźwieć** (3); *otrzeźwieć BierEz* (3), *OpecŻyw* (4), *PatKaz I*, *RejJóz* (3), *RejKup* (8), *BibRadz*, *SienLek*, *HistRzym* (2), *HistLan*, *GórnTroas*, *KochAp*; *okrzeźwieć Mącz* (3).

-żw- (13), -zw- (12), -szw- (3), -sw- (1).

o oraz drugie e jasne; -trze- (4), -trze- (2), -krze- *Mącz* (3); -trze- *GórnTroas*, *KochAp*; -trze- : -trze- *OpecŻyw* (2:2).

fut 1 *sg* *okrzeźwieję* (3). ◇ 3 *sg* *otrzeźwieje* (4). ◇ 3 *pl* *otrzeźwieją* (1). ◇ *praet* 3 *sg m* *otrzeźwiął* (3). *f* *otrzeźwiała* (2). *n* *otrzeźwiało* (3). ◇ *plusq* 3 *sg m* *był otrzeźwiął* (1). ◇ *con* 1 *sg f* *bych otrzeźwiała* (1). ◇ 2 *sg m* *byś otrzeźwiął* (1). ◇ 3 *sg m* *by otrzeźwiął* (2). ◇ *part praet act* *otrzeźwiawszy* (8).

Sł stp: *otrzeźwieć, okrzeźwieć, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn) s.v. otrzeźwić.*

Odzyskać siły, czucie, oprzytomnieć, ocknąć się; reficere, respirare, vivescere Mącz; se colligere, se recipere, ad se redire Cn (29) : *BierEz* Q3v; *PatKaz I* 11v; Bo nie vmarl ale omdlał Trzǫfni go yłby otrzeźwiał *RejKup* c3; Choczya wydzys iż iuz kona. Gdy kko [!] opieniędzach mowy Wnet podniefzie kazdy głowy. I ten czy choć też tak mdleie Vyrzys yłczy otrzeźwieie. *RejKup* f4, h7, dd8; Nazáiutrz pothym gdy Nábál otrzeźwiał po onem opilłthwie/ oznaymiła mu żoná iego onę wżytkę rzecz *BibRadz* 1.Reg 25/37; Hic cogito morari quod reficiam, nam et vires et corpus amisi, Aż fie pokrzepię/ Okrzeźwieję. *Mącz* 116b; Vivesco, Okrzeźwieję/ fwieżeyę pokrepczam fie ná zdrowiu/ zbieram fie ná zdrowie. *Mącz* 500d; Mlełtce Páralizem zaráżone/ gdy będzie ceglányem oleiem pomázáne/ otrzeźwieie zás/ gdy zá czáfu pomagáią. *SienLek* 62v; oná przed żalostíą omdlawfzy vpádlá/ á długo nád nią łthali/ á oná nic nie mowilá. Potem otrzeźwiawfzy rzeklá *HistRzym* 36v, 32v; *GórnTroas* 74; [vpadł ná ziemię iákobygo [!] w głowę ktho nabarżiey ránił/ á żoná ięlá go lać wodą iżby otrzeźwiał. *HistPonc* 18; *okrzeźwieię/ Recreor, reficior, colligo me, colligo vires, ad me redeo, convalesco. Volck Ppp*].

otrzeźwieć z czego (1): Pan vyźrzawfzy ługi/ dopiéro z oného przełtráchu otrzeźwiał/ y kazał Tátárzyná do wieże włádzic/ á łam potym był ostrożnieyfzy. *KochAp* 5.

W połączeniu szeregowym (1): Respirabo si te videro. Wytchnę okrzeźwieję y ochłodnę yáko cie sktoro [!] vyźrzę. *Mącz* 409b.

W przeciwstawieniu: »zgrzybieć ... otrzeźwieć« (1): Bo ták łiedząc ná mieyfcu tym rychley zgrzybieie/ A łnadź gdzie indziey będąc rychley otrzeźwieie. *HistLan* D3.

Zwrot: »maluczko (a. maludko), mało, kęs, trochę otrzeźwieć« (4:1:1:1): Ośieł go [wilka] w zęby vderzył/ Aż wilk omdlał ledwie ożył. Potym gdy máło otrzeźwiał/ Ledwie ná przednie nogi włtał *BierEz* L2v, M3; Poty^m maluczko otrzeźwiawfły/ wrociwłfy fie k łwému łertzu/ wzdychaiątz/ z wielkim płáčem narzékaiątz rzeklá. *OpecŻyw* 110v, 112, 113, 151v; *RejKup* g3v.

W przen (6) :

Frazy: »dusza otrzeźwiała« (2): Było płáčzu z radołcią/ między nimi wielie Dzywuiącz fie nowinie/ czo fie teraz łtała A prawie w kazdym dułza/ teraz otrzeźwiała *RejJóz* P6v; A pierwey by mie był zwiazał Takom barzo był obcziezał Mył teraz volna náłtała Dułfa prawie otrzeźwiała *RejKup* r4.

»serce otrzeźwieje« (4): Już me fercze z radości trochę otrzeźwiało *RejJóz* P6, P2; (*did*) Kupiec powieǳá jż mu Sercze otçzerfczwało (-) Iakożkolwiek lię to łtało Terafz fercze otrzeźwiało *RejKup* p8.

Synonimy: oczerstwić się, pokrzepić się.

Formacje współrdzenne cf TRZEŻWIĆ.

*Cf **OTRZEŻWIENIE***

EW